

სახლში რეფორმები მოახდინოს? მას ეს რეფორმები უმოკლესად შეეძლოს მოახდინოს. ეს იმდენად ცხადია, რომ მტკიცება ზედმეტია.

და დანარჩენი ქირის სანაცვლო და ყველაფერი მას მტლად იქნება. უკეთესი რუსეთის საკეთილდღეოდ საჭიროდ შეიქმნება მიეცეს უფლებანი, კიდევაც მიეცეს რუსეთისავე გასაძლიერებლად და კეთილსაყოფელად.

მედლა და მკარებელი იქნება პარლამენტის გადამწყვეტილებაზე.

მეზუთე სამხედრო ხეხს გერმანეთში ენკენისთვის პირველ რიგში უნდა გამოაცხადდეს.

ქალაქის წყლის გამოკლება. ქალაქის გამგეობის განკარგულებით 2 მარიამობისთვის ბაქტეროლოგიურად გასინჯულ იქნა ქალაქის წყალი, ამოღებული წყალსაგნებიდან კახეთის ქუჩაზე (ავლაბარში). წყალში არ აღმოჩენილა არც ხოლერისა და არც სხვა არავითარი ვიბრიონები.

20 თბათვეს წარუდგინა მთა მუხებმა არჩეული იქნა საკითხი მთიანეთის დაქვეითებაზე, რადგან მტკიცებები შეწყვეტენ, ნაშრომისა და უკანასკნელს ხანში. კრებამ დაადგინა: არჩეული იქნენ სამი მღვდელი და ერთი მედიკოსი, რათა ისინი წარუდგინონ ყოველდღეობის პირობები მთიანეთის ცხოვრება, როგორც წერილობით, ისე სიტყვიერად და სიტყვიერად იშუამდგომლოს ვისთანაც ჯერ არს მათის ცხოვრების გაუმჯობესებაზე.

ომის აგები

ბრძოლის ველზე

გალიციაში დაწყებული შეტევა გუშინ და გუშინ წინ ოდნავ განდგა. მხოლოდ გენერ. ლეჩიკი განაგრძობს წინსვლას და ახლა უკვე კარბატების კალთებს ებატონება. კარბატების, იარაღების და იაბლონის ადგილი რუსეთის მარცხენა ფრთამ მარჯვენა საფეხურს იწოვა და უზრუნველყო თავის თავი ავსტრიელების შემოტევისაგან. ამის შემდეგ რუსეთის ჯარის სტანისლაველიდან გალისისაკენ თავისუფლად გაიმართება; გენ. ლეჩიკის ხელს უწყობს გენერალ შერბინიჩოვის არმია, რომელიც უკვე ზოლოტია და ლაპას გადადის. დანარჩენ ადგილებში, როგორც ზეგნითა ესტკეობ, მუდრობა სუფივს. აღბაღ გენ. სახაროვი აღებული ადგილებს ანაგრებს, ჯარებს ახლად ანაწილებს და როდესაც კი ამ მუშაობას მორჩება, ოკი უტრევას განახლებს. პოლონეთის ბრძოლის ველდანაც ცნობა არ მოსულა.

სიფინარეა. დღისით მტრის ზარბაზნმა ქ. ნანსის 4 ყუბარა ესროლა. მარში, 1 მარ. თვე. ოფიციალი. ცული ამინდი ბრძოლის განვითარებას ხელს უშლის. ვდგილ-ადგილ საარტილერიო ბრძოლა. სომხის სამხრეთით და მასის მარჯვენა ნაპირზე დროგამოშვებით ზარბაზნის სროლა.

არაუფლობა ბელგეთში. სტოკჰოლმიდან იტყობინებინ, რომ ბელგეთში ადგილობრივი მცხოვრებლები გერმანიის წინააღმდეგ აჯანყდნენ, რადგან მთავრობას მსურს ძალით გაიყვანოს ხალხი სამუშაოდ. მთავრობამ ადგილობრივ სოციალ-დემოკრატთა შორის ჩხრეკა და დაპატიმრება გახსნა. დააპატიმრეს აგრეთვე ცენტრალურ კომიტეტის მდივანი, რომელსაც ხალხში პროპაგანდის გაშვებას აბრალდებენ.

პოლონეთის საკითხის შესახებ მოწოდების გამოკვეთება რამდენიმე დღით გადაიდო, რადგან მასში მსურთ რამდენიმე შესწორება შეიტანონ. ამის გამო შეიჭრებინ მეფის ბანაკს გაემჯვარა.

პეტროგრადს თურქებსაში დაინიშნულ გენერალ-გუბერნატორი მივიდა. იქ იგი ორს დღეს დაჰყოფდა და შემდეგ ტაშკენტს წავა. უკროპატკინს შტიურმერთან და ხვალავთან ჰქონდა მოლაპარაკება. გადასწვებებს თურქებსაშის აღმინიტრაციაში ახალი პირები დანიშნვნ.

10 მკათათვეს წარუდგინა მთ მუხებმა არჩეული პირი: მ. ს. ალა-დოვილი, ნ. კახიშვილი, ი. შოშიაშვილი და მედიკოსი ა. ჩიკვაძე. ყველაფერი მოხსენეს ყოველდღეობის, რაზედაც მათმა მეუღლებმა დახმარება აღუთქვა.

კავკასიის ასპარეზზე რუსეთის ჯარმა საქიზის მიმართულებით ოსმალეთის ჯარს უკან დაახევინა. ჩვენ გუშინდელ ნომერში უკვე აღვნიშნეთ, თუ რა მნიშვნელობა ექნება რუსეთის წინსვლას ამ მიდამოში. რა ხდება ბითლის-მუშის ჩრდილოეთით ჯერაც არ ვიცით.

დსავლეთის ასპარეზზე მოკავშირეების საერთო შეტევა სრულებით დასრულდა და ბრძოლაში წინდა პოხი-ციური ხასიათი მიიღო.

ინგლისის გემების დაღუპვა. ინგლისის სააგენტო ოფიციალად იტყობინება, რომ გემი „ნიუბერნი“ და „ტრაიდენტი“ გერმანიის წყალქვეშა ნავს ზღვაში ჩაალებია. გემის მსახურნი ნაპირზე გადაუსხათ.

პეტროგრადს თურქებსაში დაინიშნულ გენერალ-გუბერნატორი მივიდა. იქ იგი ორს დღეს დაჰყოფდა და შემდეგ ტაშკენტს წავა. უკროპატკინს შტიურმერთან და ხვალავთან ჰქონდა მოლაპარაკება. გადასწვებებს თურქებსაშის აღმინიტრაციაში ახალი პირები დანიშნვნ.

ქალაქის წყლის გამოკლება. ქალაქის გამგეობის განკარგულებით 2 მარიამობისთვის ბაქტეროლოგიურად გასინჯულ იქნა ქალაქის წყალი, ამოღებული წყალსაგნებიდან კახეთის ქუჩაზე (ავლაბარში). წყალში არ აღმოჩენილა არც ხოლერისა და არც სხვა არავითარი ვიბრიონები.

23 მკათათვეს აქ მყოფმა ქართველ „გოლოპრეტელიაშვიტებმა“ საკუთარი ინიციატივით გამართეს წარმოდგენა; წარმოდგენის „საკანის ცულ-ლეტობა“ მოლოდინისა აკაკის ნათარგმნი და ვოდევილი „მათიკა“ ცაგარისის; მითამაშების უმეტესობა პირველად გამოდიოდნენ სცენაზე. ამიტომ იმთავან ბევრს ვერ მოეყოლებოდა, საერთოდ მივიც არა უშეძლავდა, ეტყობოდათ ბევრი ემაცადინა და პიესა გვირიადა ჩაატარეს. დასასრულ, გამართა დივირტისმენტი, რითაც საზოგადოება კმაყოფილი დარჩა; სამწუხაროდ ხალხი ცოტად დაეჭრა.

ომის დასაწყისი

შემაღლეს მთავარსარდალის შტაბის მადრიზის 1 მარიამობისთვის. ოფიციალი. რუსეთის ასპარეზი. 1 მარიამობისთვის საღამოს 7 ს. ქ. ნოსვივის გერმანიელების „ალბატროსი“ ეწვევნენ. შტაბს-კაპიტანი კრუტენი, რომელმაც 30 მკათათვეს ნესვივის მიდამოებში მტრის ერთი მფრინავი დაჰხვია, აფრინდა თავის „ნიუპორტზე“. მტრის შეგებობა და რამდენიმე წუთში ძირს დასცა. დაჭრილი მფრინავი და მეგაფაუსურ ტყვედ წამოვიყვანეთ.

გერმანიის მთავრობამ ამ ცოტა ხნის წინდ ოფიციალად გამოაცხადა, რომ გერმანიის ჯარს დღიდან ომის დაწყებისა და დღიდან 2.980,241 კაცი დაუბრუნებს. ამ რიცხვში შედიან დაჭრილ-დაზარალებული და უკვალოდ დაკარგულნი.

უკანასკნელი დაკავშირება

ალგოსავლითის ასპარეზი: რუსების ჯარი წინსვლას განაგრძობს. გალიციაში აიღო სოფ. იაბლონოვო, გორნოვა და აკეთლოვო და კარბატების კალთებს მიაღწა.

ახალი ამბავი

კავკასიის სამხრეთით ოქტის უფროსი გუშინ წარუდგა ხაშურის ემინაზის დირექტორი ა. მ. მდივანი გინაზის საქმეების გამო.

საქართველოში

ქალაქის წყლის გამოკლება. ქალაქის გამგეობის განკარგულებით 2 მარიამობისთვის ბაქტეროლოგიურად გასინჯულ იქნა ქალაქის წყალი, ამოღებული წყალსაგნებიდან კახეთის ქუჩაზე (ავლაბარში). წყალში არ აღმოჩენილა არც ხოლერისა და არც სხვა არავითარი ვიბრიონები.

დ. რიხაბაძის

23 მკათათვეს აქ მყოფმა ქართველ „გოლოპრეტელიაშვიტებმა“ საკუთარი ინიციატივით გამართეს წარმოდგენა; წარმოდგენის „საკანის ცულ-ლეტობა“ მოლოდინისა აკაკის ნათარგმნი და ვოდევილი „მათიკა“ ცაგარისის; მითამაშების უმეტესობა პირველად გამოდიოდნენ სცენაზე. ამიტომ იმთავან ბევრს ვერ მოეყოლებოდა, საერთოდ მივიც არა უშეძლავდა, ეტყობოდათ ბევრი ემაცადინა და პიესა გვირიადა ჩაატარეს. დასასრულ, გამართა დივირტისმენტი, რითაც საზოგადოება კმაყოფილი დარჩა; სამწუხაროდ ხალხი ცოტად დაეჭრა.

ომის დასაწყისი

შემაღლეს მთავარსარდალის შტაბის მადრიზის 1 მარიამობისთვის. ოფიციალი. რუსეთის ასპარეზი. 1 მარიამობისთვის საღამოს 7 ს. ქ. ნოსვივის გერმანიელების „ალბატროსი“ ეწვევნენ. შტაბს-კაპიტანი კრუტენი, რომელმაც 30 მკათათვეს ნესვივის მიდამოებში მტრის ერთი მფრინავი დაჰხვია, აფრინდა თავის „ნიუპორტზე“. მტრის შეგებობა და რამდენიმე წუთში ძირს დასცა. დაჭრილი მფრინავი და მეგაფაუსურ ტყვედ წამოვიყვანეთ.

უკანასკნელი დაკავშირება

ალგოსავლითის ასპარეზი: რუსების ჯარი წინსვლას განაგრძობს. გალიციაში აიღო სოფ. იაბლონოვო, გორნოვა და აკეთლოვო და კარბატების კალთებს მიაღწა.

ახალი ამბავი

კავკასიის სამხრეთით ოქტის უფროსი გუშინ წარუდგა ხაშურის ემინაზის დირექტორი ა. მ. მდივანი გინაზის საქმეების გამო.

საქართველოში

ქალაქის წყლის გამოკლება. ქალაქის გამგეობის განკარგულებით 2 მარიამობისთვის ბაქტეროლოგიურად გასინჯულ იქნა ქალაქის წყალი, ამოღებული წყალსაგნებიდან კახეთის ქუჩაზე (ავლაბარში). წყალში არ აღმოჩენილა არც ხოლერისა და არც სხვა არავითარი ვიბრიონები.

დ. რიხაბაძის

23 მკათათვეს აქ მყოფმა ქართველ „გოლოპრეტელიაშვიტებმა“ საკუთარი ინიციატივით გამართეს წარმოდგენა; წარმოდგენის „საკანის ცულ-ლეტობა“ მოლოდინისა აკაკის ნათარგმნი და ვოდევილი „მათიკა“ ცაგარისის; მითამაშების უმეტესობა პირველად გამოდიოდნენ სცენაზე. ამიტომ იმთავან ბევრს ვერ მოეყოლებოდა, საერთოდ მივიც არა უშეძლავდა, ეტყობოდათ ბევრი ემაცადინა და პიესა გვირიადა ჩაატარეს. დასასრულ, გამართა დივირტისმენტი, რითაც საზოგადოება კმაყოფილი დარჩა; სამწუხაროდ ხალხი ცოტად დაეჭრა.

კავკასიის ასპარეზი. ჩვენ შეტევა ქ. საქიზის მიდამოებში (სპარსეთში) ძლიერ სიმაგრის ადგილზე დაიწყო. მტრის ჩვენი ცხრისასთანა რაზმი ფეხ და ფეხ უკან მსდგეს. ოსმალები სამხრეთისკენ იხევნენ.

გერმანიის მთავრობამ ამ ცოტა ხნის წინდ ოფიციალად გამოაცხადა, რომ გერმანიის ჯარს დღიდან ომის დაწყებისა და დღიდან 2.980,241 კაცი დაუბრუნებს. ამ რიცხვში შედიან დაჭრილ-დაზარალებული და უკვალოდ დაკარგულნი.

გერმანიის მთავრობამ ამ ცოტა ხნის წინდ ოფიციალად გამოაცხადა, რომ გერმანიის ჯარს დღიდან ომის დაწყებისა და დღიდან 2.980,241 კაცი დაუბრუნებს. ამ რიცხვში შედიან დაჭრილ-დაზარალებული და უკვალოდ დაკარგულნი.

პეტროგრადს თურქებსაში დაინიშნულ გენერალ-გუბერნატორი მივიდა. იქ იგი ორს დღეს დაჰყოფდა და შემდეგ ტაშკენტს წავა. უკროპატკინს შტიურმერთან და ხვალავთან ჰქონდა მოლაპარაკება. გადასწვებებს თურქებსაშის აღმინიტრაციაში ახალი პირები დანიშნვნ.

ქალაქის წყლის გამოკლება. ქალაქის გამგეობის განკარგულებით 2 მარიამობისთვის ბაქტეროლოგიურად გასინჯულ იქნა ქალაქის წყალი, ამოღებული წყალსაგნებიდან კახეთის ქუჩაზე (ავლაბარში). წყალში არ აღმოჩენილა არც ხოლერისა და არც სხვა არავითარი ვიბრიონები.

23 მკათათვეს აქ მყოფმა ქართველ „გოლოპრეტელიაშვიტებმა“ საკუთარი ინიციატივით გამართეს წარმოდგენა; წარმოდგენის „საკანის ცულ-ლეტობა“ მოლოდინისა აკაკის ნათარგმნი და ვოდევილი „მათიკა“ ცაგარისის; მითამაშების უმეტესობა პირველად გამოდიოდნენ სცენაზე. ამიტომ იმთავან ბევრს ვერ მოეყოლებოდა, საერთოდ მივიც არა უშეძლავდა, ეტყობოდათ ბევრი ემაცადინა და პიესა გვირიადა ჩაატარეს. დასასრულ, გამართა დივირტისმენტი, რითაც საზოგადოება კმაყოფილი დარჩა; სამწუხაროდ ხალხი ცოტად დაეჭრა.

კავკასიის ასპარეზი. ჩვენ შეტევა ქ. საქიზის მიდამოებში (სპარსეთში) ძლიერ სიმაგრის ადგილზე დაიწყო. მტრის ჩვენი ცხრისასთანა რაზმი ფეხ და ფეხ უკან მსდგეს. ოსმალები სამხრეთისკენ იხევნენ.

გერმანიის მთავრობამ ამ ცოტა ხნის წინდ ოფიციალად გამოაცხადა, რომ გერმანიის ჯარს დღიდან ომის დაწყებისა და დღიდან 2.980,241 კაცი დაუბრუნებს. ამ რიცხვში შედიან დაჭრილ-დაზარალებული და უკვალოდ დაკარგულნი.

გერმანიის მთავრობამ ამ ცოტა ხნის წინდ ოფიციალად გამოაცხადა, რომ გერმანიის ჯარს დღიდან ომის დაწყებისა და დღიდან 2.980,241 კაცი დაუბრუნებს. ამ რიცხვში შედიან დაჭრილ-დაზარალებული და უკვალოდ დაკარგულნი.

პეტროგრადს თურქებსაში დაინიშნულ გენერალ-გუბერნატორი მივიდა. იქ იგი ორს დღეს დაჰყოფდა და შემდეგ ტაშკენტს წავა. უკროპატკინს შტიურმერთან და ხვალავთან ჰქონდა მოლაპარაკება. გადასწვებებს თურქებსაშის აღმინიტრაციაში ახალი პირები დანიშნვნ.

ქალაქის წყლის გამოკლება. ქალაქის გამგეობის განკარგულებით 2 მარიამობისთვის ბაქტეროლოგიურად გასინჯულ იქნა ქალაქის წყალი, ამოღებული წყალსაგნებიდან კახეთის ქუჩაზე (ავლაბარში). წყალში არ აღმოჩენილა არც ხოლერისა და არც სხვა არავითარი ვიბრიონები.

23 მკათათვეს აქ მყოფმა ქართველ „გოლოპრეტელიაშვიტებმა“ საკუთარი ინიციატივით გამართეს წარმოდგენა; წარმოდგენის „საკანის ცულ-ლეტობა“ მოლოდინისა აკაკის ნათარგმნი და ვოდევილი „მათიკა“ ცაგარისის; მითამაშების უმეტესობა პირველად გამოდიოდნენ სცენაზე. ამიტომ იმთავან ბევრს ვერ მოეყოლებოდა, საერთოდ მივიც არა უშეძლავდა, ეტყობოდათ ბევრი ემაცადინა და პიესა გვირიადა ჩაატარეს. დასასრულ, გამართა დივირტისმენტი, რითაც საზოგადოება კმაყოფილი დარჩა; სამწუხაროდ ხალხი ცოტად დაეჭრა.

გენერალი პო
პატოლ მუჟაუშვი

ფრანგის გენერალი პო თავის ადოქტრირებულ პირველ მარშიალს თავის და-ახლოვებით სამ საათზე ესტუმრა ქართულ სათარგმნო საზოგადოების და წერა-კითხვის მუშევრებს. გენერალის პოსთან ახლდა რუსის გენერალი მეფენსაცლის ამლიდან. საპატოლ სტუმარს მოჰყვა ქართულ-კახეთის თავდაპირველი წინამძღოლი, თავადი აფხაზი. მუშევრებში დახვდნენ მუშევრების გამგე ბენდი და კარიკაშვილი, ი. აბულაძე და რამდენიმე კერძო პირი. მოსულ სტუმრებს საეთნოგრაფიკო-საეტიმოლოგიური საჭიროა ასხანა-განმარტებლის აძლევდა ბ-ნი აბულაძე, სხვა-ბიძე, იქ მყოფი ქართველებიც; ამათუ იმ ნივთსა თუ ისტორიულ პიროვნების შესახებ, შიგა და შიგ სიტყვებს ჩაუდგამდნენ. გენერალი პო იშვიათის ხალისით ათავილებდებოდა სხვადა სხვა ნივთებს, ბევრი იშვიათი ძველი წიგნი გადაფურცლა საკუთრივ, შიშინა შიგ ჩართული ილიუსტრაციები; გულწოდინებლად გადახედა ჩვენი კუთხის ნიორ-ნიორ ეთნოგრაფიულ ტიპებს, მათი წინა და სილამაზე დაკვირვებულ ფრანგს შეუბრალებდა ალარდარჩა.

წერა-კითხვის მუშევრები უკეთეს გენერალს ბ-ნი დ. კარიკაშვილი უწყევდა ხელმძღვანელობას და სათანადო განმარტებებს აძლევდა. ბევრ საყუარდებო ნივთსა და წიგნზე შეაჩერდა თავის ყურადღება. უბრალო წერტილიც შეუმჩნეველი არ რჩებოდა. ერთ-ერთი, რომ მტრად მახვილი ყურადღების პატრონია.

გენერლის დარბაზობაში ქართული
მუშევრები საათზე ცოტათი მეტი გასტანა.

თვისი დარბაზობა აღნიშნა ორსავე მუშევრის სამისოდ დანიშნულ მუშევრებს. წასვლის წინ გენერალმა პომ მადლობა გადაუხადა მუშევრების გამგეთ და აღნიშნა, რომ თან მიჰქვს სიახლოვება და კმაყოფილება.

ქუთაისის დაპყრობის
გამოცხვრა

2 მარტიდან დაიწყო ქუთაისის ჩამოვიდა საგანგებო დეპუტაცია, რომელიც წარსულ მაისის კრებაზედ აირჩია იმერეთის თავდაპირველ საზოგადო კრებამ. დეპუტაციაში შედიან თავადი კ. ერისთავი, ქუთაისის გუბერნიის თავდაპირველი წინამძღოლის თანამდებობის აღმასრულებელი, თავადი ოთარ დადუშვილიანი, თავადი კიბა აბაშიძე და ქუთაისის ქართული გიმნაზიის დირექტორი, ბ. ი. ი. ოცხაიძე.

დეპუტაცია უნდა იშუამდგომლოს შემდეგი სამი საკითხის შესახებ:

- 1, რომ ქუთაისის ქართულ გიმნაზიას არ გამოაცალონ ჯარში გასაწვევი 24 მასწავლებელი.
- 2, რომ სახმადრთველ ბეგარისაგან განთავისუფლებულ იქნას ყოველი მოწვეფი 1896 წელს დაბადებული, რომელს კლასშიცა უნდა იყოს
- 3, რომ ქართულ გიმნაზიის მასწავლებელთა შტატს მთავრობამ დაუბრუნოს დასახურებული მასწავლებელი ბ-ნი სილოვან ხუნდაძე, რომელიც სამსახურიდან დაითხოვეს ოლქის სამხრეთის დეპარტამენტის მომხდარ ინციდენტის გამო, ქუთაისის ქართული გიმნაზიის მერვე კლასის მოწვეფეთა გამოცდის დროს.

დეპუტაცია აღდგენს ურთიერთებას
ოლქის მხრუნველს და მერე თავად
ორლოვს, მეფის ნაცლის თანამშრომელს
საოქოლოსა საქმეებში.

განცხადება
შეუძლებელია კაცი დინტერესებული
არ იყო ქალაქის მამათა ცნობილის
პოლიტიკით, ან დაშინებული არ
იყოს და კარგი რამე სთქვას თბილისის
საქალაქო თვითმმართველობაზე.

ხოლო საქმის უკიდინარ კაცს ეგონება, ვინც მარად კრიტიკას უყუბებს და მწარედ დააპაკობს ქალაქის თვითმმართველობაზე, ის უთუოდ თვითმმართველობა უნდა იყოს. უკიდინარი მსაჯული არ დაგდებს, რომ შენ არც დაშინებული ხარ არც მოტრფილად ცნობილის პოლიტიკისა. შეიძლება ის არც ერთს იცნობდეს და არც მეორეს. რა გაეწყობა, მოუდგომელი და მოუკრძეველი კაცი თავისას მაცვ ვერ დაიშლის, სხვის ხატზე პირველს ვერ გადასახავს, როდესაც თავისი ღრმად საყვარელი ხატი გულში უსვენია! და ყოველთვის, როდესაც ულმოებით სინამდვილე ძალს დაატანს, იძულებული ხდება ქალაქის თვითმმართველობას დაერწმუნება.

ნამდვილი სახელი დაარქვას, ე. ი. ქვეყანაში „გამოაქვენოს“, უთუოდ აქუენინოს. რა გაეწყობა! იყო დრო და არც ისე დიდი ხანია მას აქეთ, აი სწორედ ამ ზაფხულს (და კაცმა, რომ სთქვას, კიდევ ეს დრო დგას), რომ ნახევარ თბილისზე მეტი, თითქმის მთელი დღე, ამ სიტყვა-პაპანაქებაში, წყალი არ ჰქონდათ. მოგეხსენებად უწყობა ძნელი ასატანია. უყურადღებობით შეძრწუნებულ ქალაქი აწრი-აღდა, ყოველის მხრიდან საჩივარი წამოვიდა. ოჯახში არ დაიდგომილებოდა, ძალა-უნებურად უსუფთაობა ისადგურებდა.

შეიკრიბა ქალაქის თვითმმართველობის შენობაში „სინდრონი“ და თავი მოუყარა თავის გასამართლებელ საბუთებს. აღმოჩნდა, რომ ზაფხულში იყო და წყალი ზომავზე მეტი იხარჯებოდა! უმანკოებმა ეს არ იცოდნენ! აღმოჩნდა, რომ თბილისში მრავალი ლაზარეთი იყო, რომ ომი იყო, რომ ჯარებიც იდგა! და რა უყოთ, რომ ომი ამ ზაფხულს არ დაწყებულა და თავის მოულოდნელობით მას წყალის შოვნის სიეფრობე არ უნდა გამოეწვია. რა უყოთ, რომ ლაზარეთები ამ წლის ივლის-ივნისში არ გაშენებულა, რომ წყლის ზედმეტი ხარჯის ვარაუდი შეუძლებელი ყოფილა და მილიონ ხუთას ათას ვედროდან ხუთას ათასი ვედრომდე უსარგებლოდ იღებებოდა! ხანგრძლივად ამ სახის ვარჯიშობამ ქალაქის მამათა სირცხვილი სიყითლეს გადაიტყა და შავი კუბრის ფერი მიავლინა! ქალაქს წყალი არ ჰქონდა და თვითმმართველობა თავს იმართლებს, წყალსადენი გაუთქმებულნი მკვებს და მიუღიეს მესამედს განზე იღებება! ნამუსიცი ასეთი უნდა!

ტყუილად კი არ მითხრა ერთმა ტკბილმა მეგობარმა: თბილისის ქალაქის თვითმმართველობაში საუკეთესო ნიშნების უტიფრობა აწყვილია და ვერ წარმოიდგენ თუ რაგორ ბუნებით ესევე სირცხვილ-შავიანი ხალხი! უტიფრობის რა მოვასენო ჩემს ტკბილ მეგობარს, და ისე, რომ ქალაქის მამებმა ქალაქის მოვლა და გაფუჭებული მიწების გაკეთების მოვალეობა საერთაშორისო დიპლომატიურ საგანზე გასცვალოს, რომ თბ. მამებმა, თავიანთ ამომჩრეველთა დაუბრუნებელ ქალაქის მამობა დიპლომატიკაზედ გადასცვალოს და კომპენსაციად მწყობრობის ჩვენი ინტერესი მიართულოს, ეს კი გეგვს ვარცხუა. ასეთი „უმშობლო“ მეთამორფოზა მოახდინეს და ქვეყანას კი არწმუნებენ, რომ ისინი ისევე ქალაქის მამები არიან, დღე და ღამ ქალაქის ბედზე ზრუნებენ, ხათამალა ხალხისა! თითქოს დიდ რამედ მიაჩნდეთ ან ქალაქის მცხოვრებთა საჩივარი, ან ქალაქის მოუწყობლობა, გულში ხელს იცემენ, თავს იმართლებენ... მალევე, რომ დიპლომატები არიან და ქალაქის სამხარეთულოს საქმეები უკვე ეხარებათ და გეღარ იცლიან!

დალოცვლები მიანიც ფოკუსობენ, თუმცა ცილ ფოკუსის შრიდები დღეს ქალაქმა შეისწავლა და იცის!

უჩა.

სასურსათო საქმე
გუბერნიაში

გაზეთ „ზაქ. რეჩ“-ის მე-174 ნომერში მოთავსებულია ფრიალ საყურადღებო წერილი კ. პ. თუმანიშვილის. ავტორი ეხებნ ქუთაისის გუბერნიის სასურსათო საქმეს და მეტად საგულიონსხინირო ფაქტების გამოკვეთებით მსურს ამ საქმეს კავკასიის მმართველობამ ყურადღება მიაქციოს.

1915 წელს ქუთაისის გუბერნიის სასურსათო მმართველობამ დამსმულ მცხოვრებთა დასახმარებლად სიმინის თვითმმართველობის ოფიციალური შეჯიბრება გაპარათა. სიმინის დამზადება მინდობილი ჰქონდა ძმ. ქავთარაძეების ადგილობრივ ფირმას. ამ ფირმამ დაამზადა 850,000 ფუთი სიმინდი შემდეგ ფასებში: პირველად 1 მან. და 3 კაპ., მეორედ—99 კაპ. და მესამედ—99 კაპ. ფუთი.

ავტორად ფირმა მანანდის მიხედვით ფასებს ნელ-ნელა უწყევდა და ამით ქუთაისის გუბერნიის სასურსათო საქმეს სწორ ნიადაგზე დაყენების ხელს უწყობდა.

ამისობაში მოახლოვდა 1916 წ., ესეც წარსულ წელსავე მოუხდალიანი; ქუთაისის გუბერნიატორმა პირად და მოიარა მთელი გუბერნია, ნახა ხალხის აუწყურელი გაჭირვება და სასურსათო დახმარების საჭიროებაში დაერწმუნდა.

საჭიროა
ლაბტარეალები
თბილისში
როგორც
პაცი ისევე ქალი.

მსურველთ უნდა მივმართო „საქართველო“-ს, „სახლ-სო უზრცლის“-ს და „ზაქ. რეჩ“-ის რედაქციას

დაბრუნებისას გუბერნიატორმა უმალიბარა ძმ. ქავთარაძეები და წინადადება მისცა განეგრძოთ საქმე და ჩრდილოეთ კავკასიიდან 200,000 ფუთი სიმინდი ჩამოეტანათ იმ ანგარიშით, რომ იგი ადგილობრივ მცხოვრებთ სათესლად მოსწრებოდათ. ფუთი სიმინდი ადგილობრივ გლეხებისათვის 95 კაპეცად უნდა მიეყენებინათ.

ძმ. ქავთარაძეები მაშინვე შეუდგნენ საქმის თადარიგს, მაგრამ სწორედ ამ დროს რკინის გზის ვაგონების განაწილებით საქმე მიწ. მოკლებების საინისტრის რწმუნებულს შაშკოვსკის ჩააბარეს. ძმ. ქავთარაძეებმა მიმართეს ბ-ნ შაშკოვსკის, რომელმაც მათ უკრ დაუთმო საჭირო რიცხვი ვაგონებისა, მაგრამ იანერის ბოლის განაცხადა, რომ ამ საქმისთვის შემდეგში ძმ. ქავთარაძეების ვაგონებს ვერ დაუთმობს და თუ საჭიროება მოითხოვს ქუთაისის გუბერნიის დასახმარებლად სიმინდი მათ ზღვივად გამოიტანონ.

ქავთარაძეებმა ამახვილად თანხმობა განაცხადეს, მხოლოდ აღნიშნულ რაოდენობის ფასი ამ გზის წყალობით 14 კაპ. აიწვესო. ქუთაისის გუბერნიატორი ამასაც დასთანხმდა და ბ-ნ შაშკოვსკის სთხოვა ძმ. ქავთარაძეებისათვის საჭირო დახმარება აღმოეჩინათ.

სწორედ ამ დროს ბ-ნი შაშკოვსკი პეტროგრადად წავიდა და ეს თხოვნა დაუქვეყნებელი დარჩა.

10 მარტს შაშკოვსკი პეტროგრადად დაბრუნდა. 12 მარტს ქავთარაძეებმა ინახულეს იგი და ხელ-მოკრდ სთხოვეს საჭირო ვაგონები. შაშკოვსკიმ ძმები მეორე დღისთვის დაიბარა, მაგრამ ამ დღეს შაშკოვსკიმ ისინი არ მიიღო. მხოლოდ 14 მარტს მათ გამოუცხადეს, რომ ქუთაისის გუბერნიის დამსმულ მცხოვრებთათვის სიმინდის დამზადება ხაზინამ თვით იკისრა და ეს საქმე თვით ბ-ნმა რწმუნებულმა იღვა თავისი.

როდესაც ქავთარაძეები შეეკითხნენ რწმუნებულს, რა უყოთ უკვე ნაყიდ და დამზადებულ სიმინდსა, ბ-ნმა შაშკოვსკიმ განუცხადა, რომ დამზადებული სიმინდი მათ შეუძლიანთ თავის მხოლოდ გაყიდონ და მის გადასახიდად ვაგონებსაც დაპირდა.

(შემდეგი იქნება)

პრაქსიკული
დახმარება
კოოპერატივებს

ქუთაისის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭომ შემდეგი შინაარსის წერილები დაუზავანა სოფლის კოოპერატივებს:

ქუთაისის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭო ამით გაუწყობს, რომ დაბა ხონის ახლო-მახლო სოფლების მომხმარებელ საზოგადოებათათვის სხვა და სხვა პრაქტიკული დახმარების აღმოაჩინათ ქუთაისის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებისაგან მისკოვის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტთან არსებული კავკასიის აგრონომიული წრის ქართული სექციის დახმარებით იგზავნება ორი ინსტიტუტის, აპოლონ კაკაბაძე და გიორგი რცხილაძე, რომელთაც გიორგი უყურადღებო დახმარება აღმოეჩინათ: მიაწოდოთ ყველა მათთვის საჭირო ცნობა და მიმართოთ მათ თქვენს საზოგადოებაში აღძრული საკითხების გადასაწყვეტად და საზოგადოების ანგარიშისა და საქმის წარმოების მოსაგვარებლად.

შეუძღვას დასახლებული ინსტიტუტები მოაწყობენ დაბა ხონში ორკვირულს უფასო კურსებს დაახლოებით 7-დან 20 მარტიდან დასრულდეს. კურსების მიზანია მომხმარებელ საზოგადოებათა ხელმძღვანელთა მისცეს უსაქიროესი ცნობები კოოპერაციის შესახებ და გააცნოს მომხმარებელ საზოგადოების საქმისა და ანგარიშის წარმოება. კურსებზე მიიღება არა უმეტეს 80 მსმენელისა. მიღების დროს უპირატესობა მიეცება მომხმარებელ საზოგადოებათა მერე გამოგზავნილ პირთ. კურსებზე ჩაწერის მსურველმა უნდა მიმართოს წერილობით შემდეგ მისამართით: М. Хони, до востребованія, Аполоны Ильичу Канбадзе.

იგივე ინსტიტუტები წაიკითხვენ სოფლთ სახალხო ლექციებს კოოპერაციიდან.

გ. საქარქიძელი.

მხილოთ
და შევესახებ
ომა პართოში

ინსტიტუტორმა გორთამაშვილმა საკმაოდ ვრცელი მოხსენება წარუდგინა ქართულ სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭოს შესახებ თავისი მოკლებების ქართულ წარსულ ზამთარსა და ვაზაფხულზე. როგორც ამ მოხსენებიდან სჩანს, მოუხედავად გზადნეული გაჭირვებულ მდგომარეობისა, ქართლის გლეხთა ცხოვრების კვალობაზე გულსმოდგინედ აფაროვენს თავისი ხეხილის ბაღებს და ვენახებს.

ჯერ ისევ ზამთარში, რადგან ამინდი ხელს უწყობდა, სოფლის გლეხები განუწყვეტლედ მუშაობდნენ ბაღებში. გაზაფხულდა თუ არა, ხალხი გამოვიდა ბაღებში და შეუდგნენ ხეხილების დამყნას და ვაზების გასხვლას, ანუ დამყნად ვაზების ჩაყრას მიწაში. ინსტიტუტორი გორთამაშვილი სოფლო-სოფელ დადილი და ხალხს შესაფერის რჩევა-დარიგებას აძლევდა ბაღების მოვლის შესახებ და პრაქტიკულად დამყნას ასწავლიდა. მისის დახმარებით დამყნა: სოფ. გომში 200 ძირი ვაშლი, ზემო გომში 900 ძირი, ავლევში 1,600 ძირი, ვაყში 900 ძირი. სატყვეში გაიხსლა 2,300 ძირი და დირგო, 1,300 ძირი, აბისში გაიხსლა 90 ძირი, ატენში 220 ძირი. თორთიზის საკრედიტო ამახანგობას გაუყენდა მცხოვრებლებზე 12,000 ძირი ნამყენი ვაშლი.

მევენახეობას ხალხი, სხვა სოფლებთან შედარებით, უფრო მისდევს ზემო ქართლში, მავალითად, სურამში, ქვიშხეთისა, ალსა და სხვა სოფლებში. სურამში ყოფილა ვინმე სანდრო შულაძე, რომელიც ნამდვილი პიონერი იყო მევენახეობისა. მას ვაზების დამყენა უსწავლია საჭირის საწარვეში და თავისი ცოდნის ეხლა სურამში იყენებს. ეს შულაძე მწარე ვაზებს ყიფლობას ალიანის საწარვეში, შემდეგ ამყნობს იმათზე ადგილობრივ ჯიშის ვაზებს და მეზობლებზე ჰყიდის. წელწადაში დაახლოებით 60,000 ცალს ამყნობს.

თითქმის ყველა სოფელში გორთამაშვილთან მიდიოდნენ სასწავლებლად მუშაობაში მონაწილეობას ღებულადნენ არა მარტო გლეხები, არამედ, საცა სკოლები არსებობდა, სკოლის მოწავლეებიც.

თბილისის და ქუთაისის გუბერნიის სახალხო სკოლების მასწავლებელთა საკრებულო

სახალხო მასწავლებელთა შეკითხვისა გამო სახმადრთველის მოხდაში შეღავათის მიცემის შესახებ ჩვენ შემდეგი ცნობები შეგვირბეთ ოლქის მხრუნველის სამმართველოში:

1. პირველი ხარისხის მოლაშქრენი 1897—1898 წლებში არ იქმნებია გაწვეულნი.

2. არ იქმნებია აგრეთვე გაწვეულნი მეორე ხარისხის მოლაშქრენი 1896—1898 წლებში.

3. ამას გარდა ოლქის მხრუნველს მიუღია განკარგულმა სამინისტროს დეპარტამენტისაგან დაუყოვნებლივ მიეცეს მოწოდებები სახალხო მასწავლებლებს, რომ ისინი მასწავლებლობენ ამა თუ იმ სკოლაში; ხოლო არ არის ამ განკარგულებას ნაჩვენები, თუ რა მნიშვნელობა ექნება ამ მოწოდებებს მასწავლებელთათვის სახმადრთველის მოხდის საქმეში.

4. ეს განკარგულება ეხება, როგორც პირველ დაწყებით, ისე უმაღლეს დაწყებით მასწავლებელთა მასწავლებლებს.

5. იმ სკოლების შესახებ, რომელნიც დაარსებულნი არიან 1 მკათათვის კანონის თანახმად, მოსულია განკარგულება, რომ ამ სკოლების მასწავლებლებს არავითარი შეღავათი არ მიეცება სახმადრთველის მოხდის საქმეში.

6. ჩვენ თხოვანზე, აღძრას ოლქის მხრუნველის სამმართველომ შემადგომლობა დანარჩენ მასწავლებელთათვის შეღავათის მიცემის შესახებ, მივიღეთ პასუხი:

ოლქის მხრუნველის სამმართველო ამ საკითხის შესახებ შეამდგომლობის აღძვრას ვერ იკისრებს.

ამ ცნობების მიხედვით საჭიროა სახალხო სკოლების მასწავლებლებმა დაუყოვნებლივ აიღონ სახალხო სკოლების ინსპექტორებისაგან სათანადო მოწოდებები და წარუდგინონ დანიშნულებისამებრ.

ყოველი ახალი განკარგულების შესახებ ცნობები თავის დროზე იქნება გაზეთებში მოთავსებული.

თბილისის და ქუთაისის გუბერნიის სახალხო სკოლების მასწავლებელთა დახმარებ საზოგადოებათა მთავარ-გამგებობის თავმჯდომარენი გ. ბურჯანაძე და მ. ზახლია. (ი. ფ.)

